

ného právního pojmání zákona, přece to není s to, aby to uplatňovaný nárok na náhradu škody založilo, neboť předčasnost škody nezavinila a není tu tedy příčinné souvislosti, protože »generální ředitelství finanční« zamítlo odvolání a vyměření poplatku potvrdilo, takže vtělení, kdyby bylo nebývalo provedeno už dříve, bylo by bývalo vymoženo nyní, lépe řečeno vada předčasnosti byla tímto potvrzením zhojena, ježto od té přestalo vtělení býti předčasným. Stížnost na Nejvyšší správní soud nemá tu významu, neboť nemá dle §u 17 zákona o správním soudě ze dne 22. října 1875, čís. 36 ř. zák. pro 1876 o sobě odkladného účinku. Dovolatel ovšem praví, že dle slovenského práva Nejvyšší správní soud je řádným apelačním soudem v poplatkových věcech a neuznává tedy soud ten za stolicí mimo pořad úřadů správních, avšak v tom se mýlí. Citovaný zákon platí i pro Slovensko, neboť byl učiněn součástíkou zákona ze dne 2. listopadu 1918, čís. 3 sb. z. a n., který se vztahuje na celou říši (§§ 1 a 2 tohoto zákona).

Čís. 5682.

Pokud jest vzhledem k doslovu pachtovní smlouvy propachtovatel povinen hraditi příspěvek k novostavbě školy, předepsaný ve formě přírážek k osobním daním pachtýřovým.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1926, Rv I 1513/25.)

Žalobce spachtoval od žalovaného statky N. a D. na dobu od 1. července 1916 do 30. června 1928. Povinnost, platiti daně s přírážkami a veřejné dávky, byla upravena v §u 14 pachtovní smlouvy takto: »Propachtovatel přejímá pozemkové a domovní daně, váznoucí na pachtovním objektu i s přírážkami k potřebám zemským a vyvazovacím. Všechny ostatní přítomné nebo budoucí daně a dávky i s přírážkami, jmenovitě příspěvky k výdajům okresním, potom břemena, plnění a příspěvky, prýšticí z obecního, školního a církevního zákonodárství, jakož i vůbec všechna ostatní veřejná peněžitá nebo naturální plnění, jež stihají pachtovní objekt nebo důchod pachtýřů, z něho prýšticí, hradí pachtýř, vyjma břemena patronátní a náklady, vznikající z konkurence k novostavbám kostelů, far, škol a obecních budov, jež bude niknouti propachtovatel.« V žalobě, o niž tu jde, domáhal se žalobce (pachtýř) na žalovaném (propachtovateli) náhrady přírážek k výdělkové dani na novostavbu školy v D., jež mu byly předepsány a jež zaplatil. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Dovolání, jež se opírá jedině o důvod dle čís. 4 §u 503 c. ř. s., nelze přiznati úspěchu. Není třeba uvážiti, zda žalobce, jemuž byly jako ostatním poplatníkům obce D. pro leta 1921, 1922 a 1923 předepsány konkurenční příspěvky na novostavbu školy ve formě přírážek k jeho příjímům daním osobním, zaplativ tyto přírážky, zaplatil berní dluh žalo-

vaného či berní dluh vlastní. Žaloba na náhradu těchto výloh není opřena o to, že žalobce učinil za žalovaného náklad, který měl učiniti žalovaný již podle zákona, nýbrž o pachtovní smlouvu ze dne 11. prosince 1916, v jejímž §u 14 jest stanoveno, že náklady, vznikající z konkurence k novostavbám kostelů, far, škol a obecních budov nese žalovaný jako propachtovatel. Těžiskem sporu není proto řešení otázek berního práva, nýbrž, jak již nižší soudy správně uznaly, posouzení onoho ustanovení smlouvy, jehož znění není mezi stranami sporné. Jde jediné o to, zda ustanovení smlouvy »vyjma patronátní břemena a náklady, vznikající z konkurence k novostavbám kostelů, far, škol a obecních budov, které nese propachtovatel«, vztahuje se též na příspěvky ty, i když jsou předepsány ve formě přírážek k daním váznoucím na výtěžku pachtovního objektu, zejména na přírážky k výdělkové dani pachtýřově. Nižší soudy k této otázce přisvědčily a to právem. Pro správnost tohoto výkladu mluví především jasný doslov §u 14 smlouvy. Toto ustanovení určuje, kdo ze smluvních stran nese daně a jiné dávky, jež váznou na pachtovním objektu. Předmětem této úpravy jsou všechny veřejné závazky tohoto druhu, bez rozdílu, zda jsou vybírány pro stát, či pro samosprávné svazky jako obec, okres nebo zemi, předpokládajíc pouze, že váznou na pachtovním objektu samém, nebo na výtěžku z něho. To plyne jasně z druhé věty tohoto §u, v níž stanoveno, že »všecky jiné daně a dávky nynější i budoucí (kromě daně pozemkové a domovní na pachtovním objektu váznoucí a to s přírážkami k potřebám zemským a vyvazovacím, jež nese podle první věty propachtovatel), zejména též příspěvky k uhrazení potřeb okresních, pak břemena a prestace vznikající ze školního a církevního zákonodárství, jakož vůbec všechny ostatní veřejné prestace peněžité i naturální, jež stihají pachtovní objekt neb důchod pachtýři z něho prýšticí, nésti má pachtýř. Jestliže tedy z této zásady jest ihned v téže větě a bez omezení stanovena výjimka, že »břemena patronátní a náklady vznikající z konkurence k novostavbám kostelů, far, škol a obecních budov nese propachtovatel«, došlo tím jasně a určitého výrazu, že propachtovatel nese všechny konkurenční příspěvky na novostavby bez ohledu na to, zda týkají se pachtovního objektu samého či jeho výtěžku. Spočívá na naprostém převrácení jasněho znění smlouvy, když dovolatel z něho vyvozuje pravý opak. Z toho, že smlouva v uvedené výjimce nečiní výslovné zmínky o závazcích váznoucích na výtěžku z pachtovního objektu, neplyne, že strany měly na mysli opak toho, co vyslovily ve smlouvě tak jasně a určitě, jak bylo možno. Není nelogickým, že strany upravily povinnost k placení břemen vyplývajících z předpisů o úpravě poměru školního a církevního podle toho, k jakým účelům slouží, a přesunuly konkurenční příspěvky na novostavby úplně na propachtovatele, uváží-li se, že tu jde, jak žalovaný v odvolacím spise sám uznává, o náklad, »z něhož se získá něco trvalého v obci, co také pro propachtovatele jako majitele nemovitostí v obci může mít cenu i později, když již smlouva pachtovní došla«. Vzhledem k této úvaze není důvodu, vykládati sporné ustanovení způsobem, jenž by se přičil jeho jasnému a určitému doslovu. Takovým důvodem není ani okolnost, že sporné břemeno stihá snad propachto-

vatele tížeji než pachtýře, ani námitka, že propachtovatel nemůže výši výdělkové daně pachtýři uložené předem odhadnouti a že na její výši nemá vůbec žádného vlivu. Tyto okolnosti měl propachtovatel uvážit, než vzal na se povinnosti plniti konkurenční příspěvky ke stavbě školy bez výhrady a bez ohledu na to, jakým způsobem budou předepsány. Musí proto vyhověti tomuto smluvnímu závazku.

Čís. 5683.

Spor o žalobě podané následkem odporu podle Šu 231, odstavec druhý ex. ř. není věcí feriální ve smyslu Šu 223, odstavec druhý, c. ř. s.

Novým doslovem Šu 469 obč. zák. nebylo ničeho změněno na zásadě, že i knihovní zástavní právo lze zříditi jen ku zajištění platné (tudíž vzniknuvší a jsoucí) pohledávky.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1926, Rv I 1720/25.)

V usnesení o rozvrhu nejvyššího podání za exekučně prodanou nemovitost byl přikázán zbytek nejvyššího podání knihovním věřitelům Marii T-ové a Františku H-ovi. Další knihovní věřitelka firma S. byla s odporem a návrhem, by zbytek nejvyššího podání byl přikázán jí, ježto pohledávka právní předchůdkyně Marie T-ové a Františka H-a nikdy nebyla po právu, poukázána na pořad práva. I vznesla žalobu, o níž tu jde. Procesní soud první stolice zamítl žalobu o nález, že žalovaní Marie T-ová a František H. jsou povinni svoliti, by částky, jež byly rozvrhovým usnesením přikázány na úhradu jich pohledávek, byly přikázány žalobkyni jakožto následující knihovní věřitelce. Důvody: V Šu 469 obč. zák. jest vyslovena zásada, že hypotekární statek zůstane tak dlouho zavazen, pokud se dluh z knih nevymaže. Dokud se tak nestalo, může vlastník statku . . . převést zástavní právo na novou pohledávku. I když § 469 obč. zák. mluví o zástavních právech, jež byla konsumována vyplacením a zpětným zaplacením pohledávky a převodem po uhasnutí dluhu ještě jednou má jich býti využito, jest přece míti na paměti, že jest pravidelným postup, že zástavní právo stane se následkem zaplacení formelním zástavním právem a že předpis Šu 469 obč. zák. právě tak jako § 1446 obč. zák. spočívá na zásadě hospodářského styku, týkající se vlastnické hypoteky, jakož i na zásadě, důsledně chrániti důvěru ve veřejné knihy. Není přesvědčivých důvodů pro názor, že by nemohl nastati převod ještě neuskutečněného hypotekárního zástavního práva, při čemž ještě zápůjčka nebyla vyplacena a proto ani zpět zaplácena, jako každého jiného majetkového práva. Pro to mluví důvody hospodářského styku a důvěra ve veřejnou knihu. V souzeném případě dlužno spatřovati v postupní listině pivovaru P. listinu, prokazující zánik zástavního práva pivovaru. Dispozičního práva podle Šu 469 a) obč. zák. nemohla se knihovní vlastnice Marie K-ová vzdáti. Chtěla-li se žalující firma S. proti tomu ochrániti, měla, udílejíc právo přednosti pro pohledávku 2500 Kč pivovaru P. před svou vlastní pohledávkou 13.000 Kč, užiti práva podle Šu 469 a) obč. zák.